

Pospíšil, Ivo

Dvě inspirativní publikace z Nitry

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. X, Řada literárněvědné slavistiky. 2004, vol. 53, iss. X7, pp. 174-

ISBN 80-210-3357-6

ISSN 1212-1509

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/103137>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Bohumila Hrabala se zaměřil majitel vydavatelství Pražská imaginace, které autorovy práce vydává, novinář a publicista Václav Kadlec v sumarizujícím textu *Všechno je pravda aneb Mýty hrabalovské a Hrabalovy* a také literární historik, bohemista, překladatel a básník Jacek Baluch v referátu *Gospoda – maticznik słowa*. O umístění prozaického díla Bruna Schulze na provincii hovořil literární historik Jerzy Jarzębski ve své studii *Prowincja Centrum*.

Dokumentem o ratibořském kulturním roce se stala publikace *U źródel sensu*, jejíž první část tvoří texty ze semináře (otiskněné v polštině a v češtině), druhou část pak barevné fotografie s popisky s názvem *Dziennik prowincjonalny na cztery obiektywy i mikrofon*, tedy fotografický deník, který mapuje celý projekt, jehož aktéry byli v září mj. také polský nositel Nobelovy ceny za literaturu, básník Czesław Miłosz a český zpěvák Jaroslav Hutka.

Ludvík Stěpán

DVĚ INSPIRATIVNÍ PUBLIKACE Z NITRY

Soubor studií, kontemplací a komentářů Petera Liby (nar. 1931) *Otvorené návraty* (vydal End, s. r. o., pro Katedru kulturológie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre 2001) vznikl krátce poté, co jejich autor opustil vysoké akademické funkce, jimž se v 90. letech minulého století v Nitre věnoval. Obálka s ohnivým znamením kříže není náhodná: řada statí se zabývá křesťanstvím, jeho osobnostmi a jeho literaturou (spjatou zejména s katolicismem). Z teoretického hlediska nejpodněnější se mi jeví úvodní studie *Živý žáner žalmu*; autor v ní zkoumá žánr duchovní literatury v souřadnicích moderního genologického bádání. Ukazuje, jak se žánr proměňuje a jak si současně udržuje dobovou aktuálnost: „*Zdá sa, že budúci vývin poetického žalmu pôjde cestou neustáleho významového obnovenia v modlitbovej a chrámovej, kresťanskej duchovnej sfére, realizovanej u hlbových a nábožných jednotlivcov, ktorí zabezpečia aj hodnotovú kontinuitu žánru, a na druhej strane pôjde cestou neustálej básnickej dekonštrukcie žánru a jednotlivých žalmov. Vážnosť a vznešenosť nahradí bezbrehé naturalistické aktualizácie.*“ (s. 35).

Orientace na duchovní žánry a texty pak pokračuje dále studií o mariánské hymnické písní Akatist, o dobru a zlu v literární reflexi, o oživení katolické literatury na Slovensku, o homiletice a hodnotové

perspektivě překladu: úvahy, analýzy a recenzní zamyšlení tak vytvářejí působivý celek. Řekl bych – a pozoruji to na řadě osobností – že slovenská literární věda často odchází do sfér duchovní služby, víry a etiky, aby nahlédla literární text v této transcendentující potenci. Co to přinese pro hlubší poznání literatury – to ukážou až další léta a další práce.

Libova katedra začala nedávno vydávat nový časopis (*Etno*) *Kulturologické pohľady* (vydáva Katedra kulturológie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre); osobnosti, které do něj začaly přispívat a energie editorů jsou snad zárukou, že tu bude zaplněno další bílé místo a že nové periodikum poskytne postupně nové publikační možnosti i dalším Evropanům. Soudě podle čísla 1/2002 bude to hodně široké: slovenská literatura v diaspoře, osobnosti literární vědy, tvorba kardinála Korce a řada recenzí, a to mimo jiné z pera Tibora Žilky, Petra Liby, Viery Žemberové, Márie Bátorové, Zuzany Vargové, Petera Andrušky, Cyrila Diatky a Andreje Červeňáka.

Doufejme, že další čísla již budou pevněji tematicky zaměřena na klíčové problémy kulturologie jako vědní disciplíny a na její vztahy k filologii, sociálním vědám a areálovým studiím.

Ivo Pospíšil

ZA IGOREM INOVEM

Na stole přede mnou leží dvě útlé nažloutlé knížky. Do té veselejší se stylizovanými čápy či pelikány, kteří se slétli nad půloblouky sluncí, mi Igor Inov, občanským jménem Igor Vladimirovič Ivanov (24. 8. 1930, Simferopol – 22. 7. 2003, Petrohrad) vepsal dedikaci. To bylo 27. září 2002 v petrohradském bytě nedaleko Černé říčky, kde se konal osudný Puškinův souboj s Dantesem. Knížka se jmenuje *Stisk rukou v Karpatech (Rukopožatije v Karpatach, Užhorod 1988)*. Je to jedna z pěti Ino-

ových básnických sbírek, obsahující kromě vlastní lyriky, inspirované malebnou Podkarpatskou Ukrajinou, řadu překladů básníků tohoto kraje i autorů slovenských a českých, kteří sem jezdili za první republiky na tzv. Podkarpatskou Rus. Na počátku léta téhož roku jsem totiž navštívila západní a střední část Zakarpatí a měla jsem ještě v živé paměti proslulné průhledy na oblé vršky polonin, na romantiky zbavenou Koločavu i na teplou průzračnou vodu Sinevirského jezera. Igor Inov mi na oplátku